

Dinsdag, 5 augustus

‘Eén minuut...’

Chantal Zwart knikte ten teken dat ze het had gehoord. Aan de andere kant van de ruit waren blikken van opluchting, bijna triomf. Ze kon de regisseur en geluidstechnicus niet anders dan gelijk geven. Haar ochtendgast was een ramp. Vanaf halfacht had de man geprobeerd om bij haar in de spreekcel plaats te nemen, om te ‘overleggen’. De regisseur had hem daar met de grootste moeite van kunnen weerhouden. Dit was liveradio. Als er muziek werd gedraaid had Chantal haar handen vol aan de berichten die ze daarna moest lezen. Nog even geduld. Om halfnegen, na het korte bulletin, was hij aan de beurt.

‘Hoelang duurt het interview?’

‘Een minuut of twintig.’

‘Niet onderbroken door hinderlijke plaatjes?’

‘Niet als het een leuk interview wordt.’ Chantal probeerde te glimlachen. Hoe meer ze de man tegenover haar aan de presentatietafel aankeek, hoe meer ze tegen het gesprek opzag. Het te lange donkerbruine haar dat, gezien het grijs bij de wortels, hard aan een kleurspoelinkje toe was, de verfresten rond zijn nagels, het te krappe merkspijkerpak waarin hij zijn best deed jonger over te komen dan vijfenvijftig.

Tien dagen geleden had hij Radio Limousin Populair gebeld met de mededeling dat hij een Nederlandse schrijver was, woonachtig in de Creuse, en dat eind september de Franse vertaling van zijn boek uitkwam. Of dat geen goede reden was om hem uit te nodigen in een van de uitzendingen? Vanwege zijn krakkemikkige Frans en omdat iedereen op de redactie wist dat Chantal tweetalig was, was het telefoontje bij haar terechtgekomen. Toen ze hem te hulp was

geschoten, had hij niet eens gevraagd hoe het kwam dat ze accentloos Nederlands sprak, maar was hij direct losgebrand. Zijn naam: Peter Versloot. Misschien kwam die naam haar bekend voor? Van zijn boek *Leven in Frankrijk* waren in Nederland twintigduizend exemplaren verkocht. Vijf drukken binnen één jaar tijd. Terwijl hij begon te citeren uit positieve recensies had ze een blik op het planbord geworpen. Augustus was een rotmaand. Vakanties. Het openbare leven lag op apegapen. Op wat dorpsfeesten en vlooiemarkten na gebeurde er nagenoeg niets. Alle ochtendgasten voor de volgende week stonden nog open. Hoewel er in haar hoofd een stemmetje ‘niet doen’ riep, had ze de man vastgelegd.

‘Dertig seconden,’ klonk het via de speakers in de spreekcel.

‘Mijn cv.’ De man aan de andere kant van de presentatietafel schoof Chantal twee aan elkaar geniete velletjes papier toe. ‘Had ik je nog beloofd.’

‘Merci.’

Uit beleefdheid wierp ze er een blik op. In een overdreven fors lettertype stond wat hij tijdens het voorgesprek had verteld. Versloot was van 1953. Tot zijn vijftigste was hij directeur geweest van Signum, een uitzendbureauketen. Daarnaast had hij een stichting gehad die in Utrecht historische panden restaureerde en kunstenaarsprojecten ondersteunde. In 2003 had hij de hele rimram verkocht en was naar Frankrijk verhuisd. En nu hing hij de artiest uit. Behalve schrijven schilderde hij. Exposities in Aubusson, Felletin en Guéret. Op een apart velletje waren reproducties afgedrukt van felgekleurde schilderijen.

‘Wat wordt je eerste vraag?’ Zijn grijsblauwe ogen lichtten even op.

Chantal wees naar het klokje op de presentatietafel om duidelijk te maken dat ze zo ‘op zender’ gingen. Het tutoyeren had iets opdringerigs. Wanneer het interview begon en ze Frans gingen praten, zouden ze op het prettig afstandelijke *vous* overstappen.

‘Tien seconden,’ riep de technicus via de intercom. ‘Ik zet jullie open.’

Chantal trok de koptelefoon over haar korte blonde haren en legde haar linkerwijsvinger verticaal over haar lippen. Boven Versloots hoofd floepte een rood lampje aan met *On Air*. ‘De Limousin is een streek van schrijvers...’ Terwijl ze haar best deed een opgewekte toon aan te slaan, gleed haar vinger in leestempo mee over de gisteren geschreven tekst. ‘Jaarlijks verschijnen er tientallen boeken die zich afspelen in de Corrèze, de Haute-Vienne of de Creuse. Vanochtend wil ik u voorstellen aan een auteur die u nog niet kent...’ – ze liet een korte stilte vallen waarbij hij zijn mond naar de microfoon bracht alsof hij vond dat ze al genoeg aan het woord was geweest – ‘... Peter Versloot. Hij is Nederlander en woont in Rebeyrat. Eind september verschijnt de Franse vertaling van zijn boek *Leven in Frankrijk*, dat in Nederland al meer dan twintigduizend lezers wist te bereiken. *Bonjour, monsieur Versloot.*’

‘*Bonjour.*’

Het klonk als *boosjoer*.

‘Hoelang woont u al in de Limousin?’

‘Vijf jaar.’

‘En hoe bent u hier terechtgekomen?’

‘Toeval.’

Chantal herhaalde het antwoord zodat haar luisteraars de man konden volgen. Opnieuw betreurde ze het dat ze het voorgesprek in het Nederlands had gevoerd in plaats van Versloots Frans te testen.

‘Mijn vrouw en ik waren op doorreis,’ hakkelde hij schaamteloos verder. ‘De streek beviel ons wel. Toen we in het dorpje waar we logeerden informeerden of er iets te koop stond, noemde iemand de naam van Domaine de Montard. Daarna ging het allemaal heel snel. ’s Middags was er een rondleiding met de notaris, de volgende dag zaten we in zijn kantoor om het voorlopige koopcontract te ondertekenen.’ Glimmend van trots keek hij haar aan, waarbij de huid rond zijn ogen plooidde.

Chantal knikte. De aankoop van het veertien hectare grote

landgoed stond uitgebreid beschreven in de drukproeven die Versloot haar had laten toesturen. Pagina's lang verkneukelde de schrijver zich over de 'idiotot lage' aankoopprijs. Daarna was een ander hoofdstuk begonnen: de verbouwing.

Ze zette een schijnheilig gezicht op. 'Moest er veel worden opgeknaapt?'

'O ja, héél veel.' Er volgde een diepe zucht. 'Niet eenvoudig trouwens, verbouwen in Frankrijk.' Hij haalde opnieuw diep adem. 'Bij ons in Nederland gaat dat heel anders...'

Er volgde een samenzweerderig lachje waar ze niet op reageerde. Hij begon te zeuren over hun zoektocht naar een aannemer, hoe ze de man achter zijn broek hadden moeten aanzitten, wat er allemaal fout was gegaan. Dat de misverstanden misschien waren terug te voeren tot zijn steenkolenfrans leek geen moment bij hem op te komen.

Chantal keek op haar klokje. Nog negen minuten. Ze vroeg zich af hoeveel luisteraars inmiddels hadden afgehaakt omdat ze Versloot niet konden verstaan of geen trek hadden in zijn boude uitspraken. Heimelijk wierp ze een blik op het meegebrachte cv. Zijn boek was in 2005 in Nederland verschenen. Daarvoor had hij kennelijk nooit een letter op papier gezet.

'Een laat debuut,' zei ze.

'Pardon?'

Ze herhaalde de zin. 'Laat,' voegde ze er voor de zekerheid in het Nederlands aan toe.

'Ah...'

Een rijtje gouden kronen kwam vrij als bewijs dat hij de vraag begreep. 'Tot mijn vijftigste had ik geen tijd om te schrijven. Te druk met de zaak, met het ondersteunen van allerlei projecten van anderen. Daarna heb ik het roer omgegooid. Ik vond dat de tijd gekomen was om iets voor mezelf te gaan doen, iets creatiefs. Schilderen, schrijven.'

Typisch geval van penopauze, dacht Chantal. De een neemt een jonge vriendin of een motor, de ander gaat met verf kliederen of achter een tekstverwerker zitten.

‘Het was de beste beslissing van mijn leven,’ ging hij opgetogen verder. ‘Eindelijk heb ik het gevoel dat ik leef, dat ik besta.’

Ze moest zichzelf dwingen er geen lullige opmerking over te maken. In de koptelefoon hoorde ze de regisseur ostentatief gapen.

‘Laten we het eens over uw boek hebben...’

Opnieuw merkte Chantal hoeveel moeite het haar kostte een positieve toon aan te slaan. Gisteren was ze in sneltreinvaart door de haar toegestuurde drukproeven gegaan. Nietszeggende dagboek aantekeningen, loze filosofietjes over creativiteit op latere leeftijd en dat een mens nooit te oud is om zijn leven over een andere boeg te gooien. Ondertussen werd de plaatselijke bevolking afgeschilderd alsof het een film van Jacques Tati betrof. *Du vin, du pain, du Boursin*. Frankrijk zag eruit zoals de gemiddelde Nederlandse toerist het land het liefst zag. Rommelig, een beetje vies, weinig efficiënt. Misschien was dat wel de belangrijkste reden waarom ze zich zo aan Versloot ergerde.

‘In het boek beschrijft u uw leven in Frankrijk, maar wat ik me afvroeg: is het een roman of een dagboek?’

‘Hoe bedoel je?’ Hij bleef haar gewoon tutoyeren.

‘Is het autobiografisch?’

‘Bijna alles wat in het boek voorkomt, hebben mijn vrouw en ik meegemaakt.’

‘Ik vraag het omdat u de naam van het dorp waar u woont niet noemt.’

‘O, bedoel je dat?’ De gouden kiezen werden weer zichtbaar. ‘Ik wil gewoon niet dat er meer Nederlanders in Rebeyrat komen wonen. Mijn vrouw en ik hebben het erg naar onze zin met de Fransen en dat willen we graag zo houden.’

Chantal zag dat ze nog zeven minuten had. ‘Zou u een stukje willen voorlezen?’ Gisteren had ze, zonder een definitieve keuze te maken, een paar fragmenten gekopieerd. ‘Dit misschien...’

Voor haar lag een stukje waarin de schrijver mijmerde hoe hij

met zijn vrouw oud zou worden op het Franse platteland. Ze schoof de tekst naar de overkant van de tafel.

‘Ik?’ schrok Versloot. ‘Misschien kun jij dat beter doen.’ Hij glimlachte. ‘Je hebt zo’n mooie stem.’

Slijmbal.

‘Lezen!’ klonk de stem van de regisseur gebiedend in de kop-telefoon.

‘Het dorpscafé lijkt me wel aardig.’ In een flits had Chantal haar keuze gemaakt. Het stukje sloot naadloos aan bij Versloots botte, arrogante karakter.

Hij knikte.

Ze depte haar lippen en begon te lezen. “‘Na het bezoek aan de *boulangier* heb ik er een gewoonte van gemaakt om nog even bij de plaatselijke Bar Tabac langs te gaan. Dat hoort zo. Baguettes in de auto, de handen vrij om snel een glaasje achterover te slaan. Alles moet snel. Veel mannen drinken in het geniep.’” De letters begonnen te dansen. Weerzin. Terwijl ze zich probeerde te concentreren, bracht Chantal het vel papier dicht naar haar gezicht. “‘*Bonjour*, roep ik luid bij binnenkomst. Het is negen uur en de zaak zit vol. Augustin, de café-eigenaar met zijn varkenskop, groet me. Aan de bar staan zijn vaste klantjes. Jérôme, een oud-houthakker die zo onhandig was geweest een motorzaak in zijn linkerbeen te slaan waardoor hij al twintig jaar werkloos is, en Roger die getrouwd is met zijn nicht, zo lelijk en dik, dat het hele dorp meelij met hem heeft.’” De beschrijvingen irriteerden. Chantal voelde een sterke drang opkomen om over Versloots eigen uiterlijk iets te zeggen. Ze dwong zichzelf door te lezen. “‘Ik schud een paar handen. *Ça va?* roepen de mannen. *Oui*, kaats ik uitbundig terug. Het is niet de bedoeling om een potje te gaan klagen. Zeker niet als je buitenlander bent. Buitenlanders hebben het goed. Geld, een dure auto, een lekker wijf. Geen zorgen. Nee, dan Jérôme. Wat een arme drommel. Van zijn uitkering zou ik het nog geen drie dagen volhouden. Ik geef Augustin een teken waarop hij de glazen vult. *Ah, merci...* Jérôme

en Roger glimmen. Ik voel een dreun van de houthakker op mijn schouder. Zolang het glas vol is, zijn we dikke vrienden.”

Einde fragment.

Chantal keek op van het papier. ‘Niet bepaald vleierend voor de lokale bevolking.’

Versloot keek haar niet-begrijpend aan. Dit was haar kans. Eén kritische opmerking, één scherpe vraag, en haar foute ochtendgast was haar vergeven.

‘Wie zegt dat ik over de mensen in mijn dorp schrijf?’ was hij haar voor. ‘Misschien ligt dat café wel heel ergens anders in Frankrijk. Wie zal het zeggen...’ Een triomfantelijke blik.

Hopeloos. Hoeveel tijd had ze nog om de man af te serveren? Vier minuten. Op het computerscherm zag ze dat de technicus een plaatje had klaargezet voor het geval het interview tegenviel. Met haar ogen zocht ze contact met de regie en begon aan de afkondiging. ‘Tot zover Peter Versloot, onze ochtendgast van vandaag. Eind september verschijnt zijn boek *Leven in Frankrijk* bij Editions Lafarche in Limoges...’

De regisseur en de technicus staken hun duim op. Goed zo. Weg met die vent. Even later denderde Yannick Noah uit de speakers. Het lampje *On Air* was gedoofd.

‘Is het interview al voorbij?’ Versloot leek even de kluts kwijt.

‘Ja.’ Chantal zette haar koptelefoon af en stond op. Haar blouse plakte op haar huid.

‘Wat snel.’

Ze perste er een glimlach uit. ‘Ik wil u hartelijk bedanken voor uw komst.’

‘Je graag.’

‘Oké. Je.’ Ze kreeg het woord nauwelijks over haar lippen. ‘Als je het interview nog eens wil terugluisteren, vanmiddag staat het op onze website.’ Terwijl ze hem een hand gaf, probeerde ze Versloot richting uitgang te bewegen.

Vlak voor de deur draaide hij zich om. ‘Misschien kunnen we een actie doen wanneer het boek uitkomt.’

‘Een actie?’

‘Een quiz of zoiets. Ik wil best honderd boeken ter beschikking stellen die jullie kunnen weggeven.’

‘Voor acties moet u contact opnemen met de hoofdredacteur,’ antwoordde Chantal zuinig. ‘Christophe Bourdes.’

‘Christophe wát?’

‘Bourdes. Zijn naam staat ook op onze website.’ Ze was erin geslaagd de deur naar de regie te openen. ‘Sorry, maar ik moet weer terug.’

‘Meneer, komt u maar...’

Tot haar geruststelling stond de regisseur klaar om de ochtendgast in één vloeiende beweging de studio uit te werken.

* * *

De naam van het café-restaurant annex hotel was sinds 1918 niet meer veranderd: De la Paix. De huidige eigenaar, Pierre Filloux – een breedgeschouderde man van tweeënvijftig met rood doorderde wangen waarin zijn ogen weg leken te zinken – had de letters op de voorgevel afgelopen lente zelfs een nieuwe lik verf gegeven. Sinds hij vijftienvintig jaar geleden het monumentale pand aan het dorpsplein van Rebeyrat had gekocht, had hij ieder jaar kleine verbeteringen doorgevoerd. Nieuwe bedrading, comfortabelere hotelbedden, ruimere douchecabines. Ook de stoeltjes en tafels in het restaurant en in de achter het pand gelegen feestzaal waren vervangen. Alleen de inrichting van het café was nog authentiek. Een houten vloer, een balkenplafond, een meterslang zinken buffet waarachter een monsterlijk grote kast verrees. Van sommige dingen moet je afblijven.

‘Pierre...!’ Rechts schoot een hand omhoog.

‘Ik kom eraan.’

De cafébaas moest zijn stem verheffen om boven het rumoer uit te komen. De radio had hij al veel eerder uitgezet omdat hij er toch geen woord van kon volgen. De man die het rondje gaf

wees de glazen aan. Vijf, inclusief hijzelf. Pierre schonk de fles bergerac leeg, waarop de mannen gelijktijdig hun glas hieven om daarna de helft weg te slobberen. Tussen de muren van het smalle café stond het ouderwets blauw. Ondanks het dit jaar ingevoerde rookverbod werd de ene na de andere Gitane opgestoken. In de lucht hing opwinding. Pierre bespeurde het bij zichzelf, een tinteling in de maag, een prettig soort koorts. Het nieuws dat, ver vóór het begin van het officiële jachtseizoen, de eerste drijfjacht zou plaatsvinden had Rebeyrat wakker geschud.

‘Pierre...!’ Een oudere man gaf een teken dat de glazen om hem heen bijgevuuld moesten worden.

‘Ik kom eraan.’

Moeizaam ging Pierre door de knieën om een nieuwe doos bergerac uit de kast te trekken. Zijn ledematen voelden stram. Te weinig slaap. Gisteravond had Georges Dubreuil, de voorzitter van de plaatselijke jachtvereniging, hem gebeld om te zeggen dat de *Fédération Départementale de Chasse* groen licht had gegeven. Eindelijk. Weken hadden boeren moeten klagen over de schade die de wilde zwijnen op hun velden aanrichtten. Kapotgetrapte gewassen, akkers die eruitzagen alsof er een *raveparty* had plaatsgevonden. Dit weekend mochten de jagers het veld in om de natuur een handje te helpen. Faunabeheer, werd dat genoemd. De *Fédération* had gezegd dat ze zoveel konden schieten als ze wilden. Acht, maakte niet uit. Daarna had Pierre alle leden van de jachtvereniging mogen bellen om hen te informeren.

‘Nog een geluk dat niemand met vakantie is.’

‘Of ziek.’

‘Ze hadden ons wel eerder mogen waarschuwen.’

‘Ja, veel te laat. Dit zag je aankomen, nietwaar?’

Pierre knikte. Er was te lang gewacht. Acht wilde zwijnen was gekkenwerk. Normaliter schoten ze er in een weekend twee, hooguit drie. Rebeyrat telde slechts tweeëntwintig jagers. De gemiddelde leeftijd lag ver boven de zestig. Eigenlijk zouden ze assistentie uit andere dorpen moeten inroepen. Gisteravond had hij

het er nog met Georges over gehad. Misschien zouden de controleurs van de *Fédération* een oogje dichtknijpen. Nood breekt wet. Maar Georges' reactie was voorspelbaar geweest. Alleen jagers uit hun rayon, met de juiste papieren. Dan maar een zwijn-tje minder. Er kwam nog een heel seizoen om de schade in te halen. Na een paar vergeefse tegenwerpingen had Pierre moeten inbinden. Het telefoongesprek had hem pijnlijk herinnerd aan de laatste verkiezing waar hij twee stemmen te kort was gekomen om de zeven jaar jongere Georges te verslaan.

Twee stemmen. Onwillekeurig dwaalde Pierres blik door het café. Georges Dubreuil was een jongen uit Rebeyrat. Op zijn studiejaren na was hij altijd in het dorp blijven wonen, zelfs nadat hij als notaris een kantoor in het twintig kilometer verder gelegen Guéret had betrokken. Pierre was import, uit Brive. Hoewel de stad hemelsbreed op nog geen honderd kilometer lag, had hij net zo goed van de maan kunnen komen.

‘Waar beginnen we zaterdag?’

De man die de vraag stelde, had een kolossale buik die grotendeels over het buffet hing.

‘Richting Sardent.’ Met zijn linkerarm zwaaide Pierre in westelijke richting.

Het gebied dat parallel met de D940 liep, was overzichtelijk. Bossen in het noordoosten. Open veld in het zuidwesten. Als ze compleet waren, konden ze het terrein hermetisch afsluiten.

‘Hoeveel drijvers en schutters?’

‘Twaalf om tien,’ antwoordde Pierre.

Er klonk goedkeurend gemompel. Het was zijn moment suprême. Hij probeerde ervan te genieten, maar dat lukte maar half. Iedereen wist dat Georges sinds zijn aanstelling de jachtregie aan de vicevoorzitter overliet. Slimmigheid gecombineerd met het juiste gevoel voor de onderlinge verhoudingen.

‘Gsm's mee?’

Communicatiemiddelen waren tijdens de jacht verboden, maar iedereen deed het. Bellen, zodat de schutters wisten in welke rich-

ting het wild werd opgejaagd. Zelfs Georges had er nooit over durven beginnen.

‘Tuurlijk.’ Met een doodserieus gezicht keek Pierre om zich heen. ‘Stel dat onze burgemeester het in z’n hoofd haalt een extra vergadering uit te schrijven. Als plaatsvervanger behoor ik bereikbaar te zijn.’

Het café barstte in lachen uit. De burgemeester van Rebeyrat had nooit uitgeblonken in vergaderen. De boer, die het ambt bekleedde, deed het burgemeesterschap ‘erbij’. Met achthonderd inwoners kon de gemeente zich geen fulltime bestuurders veroorloven. De burgemeester en zijn twee *adjoints* kregen een kleine vergoeding. Als dank voor alle inspanningen hadden ze voornamelijk een hoop gezeur aan hun kop. Toch had Pierre toen hij in Rebeyrat was komen wonen, geen moment gearzeld om zich kandidaat te stellen. Het was zijn manier geweest om zo snel mogelijk te integreren, tegelijkertijd klandizie opbouwend voor zijn zaak. Na twee periodes in de raad was hij opgeklommen tot hulpje van de burgemeester. Georges had zich nooit ergens kandidaat voor gesteld. Als notaris behoorde hij onpartijdig te zijn, beweerde hij. Alleen voor de jacht maakte hij een uitzondering.

‘Zijn de nieuwe hesjes op tijd klaar?’

‘Merde, klotehesjes.’

‘Komt allemaal goed,’ probeerde Pierre de mannen gerust te stellen. ‘Mijn vrouw is er gisteravond meteen aan begonnen.’

Op de reflecterende oranje hesjes moest dit jaar de naam van de gemeente staan, het laatste bedenksel waarmee de *Fédération* de jacht probeerde te reguleren. Als vanzelfsprekend was de klus op het bordje van zijn vrouw terechtgekomen. Hij vroeg zich af waarom Georges het niet aan zijn eigen vrouw had gevraagd. Aimée Dubreuil had godbetert vakantie.

‘Rondje voor mij!’

De man die de bestelling plaatste maakte een weids gebaar naar alle aanwezigen. Als reactie steeg er een soort wolfsgehuil

op. Terwijl Pierre drie flessen ontkurkte, kon hij een glimlach niet onderdrukken. Het was goed dat ze zaterdag naar buiten mochten.

‘Hoeveel honden hebben we?’ vroeg de man met de buik.

‘Vijftien,’ antwoordde Pierre zonder na te denken. Tijdens het belondje van gisteravond had hij de inventarisatie gemaakt. ‘Zeven van Thierry, drie van Davide en vijf van Claude.’

Op het moment dat hij de laatste naam uitsprak, realiseerde hij zich dat Claude Gosselin nog steeds buiten was. Hij had zijn knalrode invalidenautootje rond halfnegen voor de ingang gezet en zich sindsdien niet meer verroerd. Vanuit het café was een paar keer op het raam getikt, maar niemand had zin om naar buiten te lopen en te informeren of er misschien iets aan de hand was. Claude Gosselin had een opvliegend karakter – altijd gehad. Dat de houthakker zo’n twintig jaar geleden invalide was geworden, had hem allesbehalve milder gemaakt.

‘Komt-ie.’

Bernard Malavialle, een werkeloze elektricien die op zijn vaste plekje bij het raam stond, had het als eerste gezien.

‘Verdomd.’

Pierre zag hoe Claude zich uit het autootje wurmde en trekkenend naar de ingang liep. Omdat zijn bovenlijf veel langer was dan zijn benen, had hij moeite zijn evenwicht te bewaren. Toen hij de deur opende, draaiden de mannen zich in zijn richting. Er werden handen geschud, maar Claude leek geen tijd te hebben om praatjes aan te knopen. Met een verontruste blik stevende hij rechtstreeks op het buffet af.

‘Heb je het gehoord?’

‘Wat?’

‘Op de radio.’

Pierre maakte een gebaar alsof hij zijn oren dichthield.

Claude reageerde opgelucht. Daarna hield hij een hand voor zijn mond alsof anderen zouden kunnen meeluisteren. ‘We moeten praten.’

‘Ga je gang.’

‘Nee, niet hier!’

Het was negen uur. Over een kwartier waren de meeste gasten weer vertrokken.

‘Nu.’ Claude stootte Bernard aan. ‘En jij moet ook mee.’ Zijn ogen vlamden op.

‘Momentje...’ Pierre liep naar de achterkeuken. Claude Gosse-
lin was niet het type om tegen te spreken. ‘Kom maar.’ Met Ber-
nard en Claude in zijn kielzog wrong hij zich tussen de klanten
door naar de eetzaal en trok de deur achter zich dicht. ‘Nou,
Claude, vertel...’

* * *

Toen Chantal de redactie binnenliep, was Evelyne Perrot net klaar met de persberichten. Met een routineus gebaar schoof ze de stapel naar Patrick Lesage, de eindredacteur van het nieuws.

Chantal ging aan de nieuwsdesk zitten en controleerde haar mailbox. Achter haar rug gonsde het. Rondbellende redacteuren, driftig op zoek naar nieuwtjes, anderen gebogen over de ochtendkranten of speurend op internet. Over twintig minuten begon de ochtendvergadering. De hoofdredacteur had er een handje van om zelf aan te schuiven en wee degene die niet op de hoogte was van wat er speelde of niet met een eigen nieuwsonderwerp op de proppen kwam. Chantal hoopte dat niemand haar waardeloze ochtendgast had gehoord.

‘Kom op. Niet zo somber.’

Schuin tegenover haar twinkelden Evelyne's ogen onder het halflange bruine haar.

‘Morgen krijg je je herkansing. Nieuwe gasten, betere tijden.’ Ze gniffelde. ‘Geen enkele reden om vanwege zo’n zak in een depressie te schieten.’

‘Heb je het gehoord?’

Ze trok haar wenkbrauwen op. ‘Wat dacht je.’

Natuurlijk had Evelyne het gehoord. Ondanks deadlines en stressende journalisten registreerde de zevenenveertigjarige redactieassistente alles om zich heen.

‘Als ik het goed begrepen heb, was-ie getrouwd.’

‘Klopt,’ zei Chantal.

‘Niet dat dat trouwens een bezwaar voor ons is, hè?’ Evelyne grinnikte.

Chantal lachte halfhartig mee. Evelyne had wel vaker iets met getrouwde mannen. Pure noodzaak volgens haar. Leuke kerels waren altijd bezet. Zelf had Chantal twee jaar geleden een korte affaire gehad met een getrouwde man uit Limoges. Hoewel ze er geen principiële bezwaren tegen had, was ze er ook geen voorstander van. Na een paar weken was de relatie vanzelf gestopt, zoals een steen in een vijver op een gegeven moment geen rimpeling meer veroorzaakt.

‘Verder leek het me een enorme blaaskaak,’ ging Evelyne verder. ‘Of heb ik dat mis?’

‘Nee, heb je niet.’

‘Zag-ie er tenminste nog een beetje appetijtelijk uit?’

‘Zelfs dat niet. Lang haar en verfvingers.’

‘Bah.’ Ze trok haar neus op. ‘Dan blijven wij meisjes liever alleen, nietwaar?’ Zonder het antwoord af te wachten wierp ze een blik op de klok aan de muur en boog zich over haar toetsenbord om de agenda voor de ochtendvergadering uit te printen.

Chantal voelde zich meteen een stuk beter. Als geen ander had Evelyne de gave om anderen binnen een paar seconden op te monteren. Een combinatie van intelligentie, humor en ongebreidelde optimisme. Vanaf het moment dat Chantal bij RLP was gekomen, waren ze vriendinnen. Evelyne bezat een appartementje in de Haute Cité, op loopafstand van gezellige bistro’s en café-tjes. Vaak bleef Chantal, na een avondje stappen, daar overnachten. De buurt deed haar denken aan haar vorige leven. Parijs, Utrecht. Verkeer, mensen, bedrijvigheid. Nu woonde ze op het platteland, in een oud huis met een tuin en prachtig uitzicht.

Monteil, een gat op een halfuurtje rijden van Limoges. Evelyne maakte er voortdurend opmerkingen over, hoe stil het was, en dat Chantal veel te jong was om zichzelf in zo'n doods dorp levend te begraven. Dertig. Zo kwam ze nooit aan een vent. Waar Evelyne steevast aan toevoegde dat het vinden van een geschikte man in Limoges evenmin eenvoudig was.

Chantal bekeek de binnengekomen mails. De meeste waren aan de redactie gericht, onhandig geformuleerde aankondigingen van evenementen die op radioaandacht hoopten en die ze, na een paar seconden, wegklikte, verder persberichten van de universiteit, gemeenten, politie en justitie. Er was een interne mail van Luc Caillet, de hoofdtechnicus. De nieuwe bedrijfs-gsm's waren gearriveerd. Medewerkers konden bij hem hun nieuwe toestel afhalen. De Samsung i780 had veel meer mogelijkheden dan het oude toestel, schreef hij. Chantal vermoedde dat van de werknemers in de toekomst ook meer taken zouden worden verwacht. Fotootjes maken voor de website van RLP, vierentwintig uur per dag mailtjes beantwoorden, dat soort dingen, maar ze had geen zin om zich daar nu al druk over te maken. Haar oog viel op de enige privémail. Afzender: Hotze Zwart, haar vader. Aanstaande zaterdag gaf hij een ingelast concert in Brive. Misschien konden ze elkaar na afloop zien. En of het gelegen kwam als hij bij haar overnachtte? Zonder lang na te denken beantwoordde Chantal de mail. Natuurlijk kon hij blijven slapen. Leuk. Terwijl ze het bericht verzond, bedacht ze dat ze elkaar vijf maanden geleden voor het laatst hadden gezien.

‘O... voor ik het vergeet,’ Evelyne wees naar de overkant van de redactieruimte, ‘Christophe wil je spreken.’

Chantal stond op en liep tussen de bureaus door naar de kamer van de hoofdredacteur. De deur stond open. Binnen verbaasde ze zich voor de zoveelste keer over de hoeveelheid papier die Christophe sinds hij een jaar geleden als hoofdredacteur was aangesteld om zich heen had weten te verzamelen.

‘Hallo, Christophe.’

‘Chantal...’

Verstoord keek hij van zijn beeldscherm op. In zijn nek waren rode vlekken te zien. Vroeger, toen hij nog de eindredacteur nieuws was, verschenen de vlekken alleen vlak voor de uitzending. Nu leken ze in zijn huid gebrand. Stress. Christophe was niet alleen verantwoordelijk voor het runnen van een radio-station met dertig eigenzinnige medewerkers en een hoop freelancers, maar ook voor het binnenhalen van voldoende reclame-inkomsten. Aan dat laatste had hij, als geboren journalist, een broertje dood.

‘Deur dicht?’

‘Ja.’ Hij wees naar de stoel voor zijn bureau. ‘Over een half jaar gaat Patrick Lesage weg. Wist je dat?’

‘Ja.’

Het hele bedrijf wist het. Patrick liet geen moment onbenut om anderen erop te wijzen dat hij binnenkort ‘weg mocht’.

‘Na Lesage wil ik weer een echte eindredacteur. Eentje die ik niet iedere minuut hoef aan te sturen. Iets voor jou?’

‘Ik?’ Chantal schrok. Waarom zij? Er waren genoeg collega’s die langer voor RLP werkten. Bovendien, een leidinggevende functie was niet bepaald waarom ze ooit voor de radio had gekozen. ‘Ik werk hier net twee jaar.’

‘Dienstjaren zeggen me niets. Het gaat om kwaliteit.’

‘Heb je geen andere kandidaten?’

‘Niemand die ik wil stimuleren om te reageren.’

‘Ook niet van buiten?’

‘Buiten?’ Christophe lanceerde een spottend lachje. ‘Je weet zelf hoe moeilijk het is om geschikte mensen over te halen om naar de provincie te komen.’

‘Tja... ik weet niet.’ Ze twijfelde. Het aanbod was eervol, maar haar huidige werk beviel haar nog steeds. Van zes tot negen presenteerde ze het ochtendnieuws, de best beluisterde uitzending van RLP. De resterende tijd ging op aan het voorbereiden van de volgende dag en één keer per maand maakte ze een bijdrage voor

Au Point, het wekelijkse achtergrondprogramma en journalistieke paradepaardje van de zender.

‘Ik overval je natuurlijk met mijn vraag,’ ging Christophe verder. ‘Misschien wil je erover nadenken. Niet te lang, natuurlijk. Patrick’s laatste werkdag is op...’ Hij begon in een stapel papieren naast zijn computer te rommelen maar gaf de poging al snel op. ‘Ergens in januari. Denk je erover na?’

‘Oké, doe ik.’

‘Merci.’ Hij fronste zijn wenkbrauwen.

‘Ja?’

‘Je weet eh...’ Hij probeerde te glimlachen. ‘Ik ben absoluut niet tegen buitenlanders, maar het Frans van die Nederlander vanochtend was wel erg op het randje.’

Christophe had het schoolmeesterstoontje dat ze zo verafschuwde. Ze strekte haar rug, niet van plan om zich de les te laten lezen.

‘Hoe was z’n boek?’ vroeg hij.

‘Z’n boek?’

‘Ja.’

Nu hij zijn punt gemaakt had, deed Christophe zijn best het gesprek weer een prettige wending te geven.

‘Net zo beroerd als zijn Frans.’ Op Chantals gezicht verscheen een grijns. ‘Overigens neemt de schrijver waarschijnlijk nog contact met je op omdat hij zo nodig honderd exemplaren op de radio wil weggeven.’

‘O.’ Christophe zocht een pen. ‘Wat was zijn naam ook alweer?’

‘Versloot. Peter Versloot.’

Hij maakte een aantekening. ‘Niet doen dus?’

‘Beter van niet. Straks moet ik hem nóg een keer interviewen.’

Voor de eerste keer liet Christophe een ontspannen lach horen. ‘Bedankt voor de waarschuwing.’ Hij boog zich over een papierberg ten teken dat het gesprek was afgelopen.

Chantal stond op. Het was bijna halftien. De eerste redacteu-

ren hadden zich rond de nieuwsdesk verzameld voor de ochtendvergadering. Patrick zat nog achter zijn computer te tikken. Evelyn liep rond om de agenda uit te delen.

‘Hier.’ Ze gaf Chantal een exemplaar. ‘Trouwens, daarnet belde een luisteraar die jouw ochtendgast nog een keer wilde horen.’ Haar blauwe ogen glommen van de pret.

‘Je meent het.’

‘Hij wilde een cassettebandje van de uitzending hebben. En wel zo snel mogelijk.’